

การพัฒนาโปรแกรมการทำหน้าที่ครอบครัว อย่างประสบความสำเร็จ ด้วยการให้คำปรึกษา ครอบครัวโดยใช้ศาลเยาวชนและครอบครัวเป็นฐาน*

THE DEVELOPMENT OF SUCCESSFUL FAMILY FUNCTION PROGRAM WITH FAMILY COUNSELING BASED ON THE JUVENILE AND FAMILY COURT

อรัญญา ชัยยาดี บุญชูกิตติยศ**

Arunchaya Bunchookittiyot

■ บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย (1) เพื่อพัฒนาโปรแกรมการทำหน้าที่ครอบครัวอย่างประสบความสำเร็จด้วยการให้คำปรึกษาครอบครัวโดยใช้ศาลเยาวชนและครอบครัวเป็นฐาน (2) เพื่อศึกษาผลของการพัฒนาโปรแกรมการทำหน้าที่ครอบครัวอย่างประสบความสำเร็จด้วยการให้คำปรึกษาครอบครัวโดยใช้ศาลเยาวชนและครอบครัวเป็นฐาน และ (3) เพื่อเปรียบเทียบการทำหน้าที่ครอบครัวก่อนการให้คำปรึกษาและภายหลังการให้คำปรึกษา กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ เป็นครอบครัวของเด็กและเยาวชนที่เข้าสู่กระบวนการศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดราชบุรี จำนวน 10 ครอบครัว จำนวน 30 คน จากนั้นสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) แบ่งเป็นกลุ่มทดลองจำนวน 5 ครอบครัว เพื่อเข้ารับการให้คำปรึกษาครอบครัวด้วยโปรแกรมการทำหน้าที่ครอบครัวอย่างประสบความสำเร็จด้วยการให้คำปรึกษาครอบครัวโดยใช้ศาลเยาวชนและครอบครัวเป็นฐาน

* บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์เรื่อง "การพัฒนาโปรแกรมการทำหน้าที่ครอบครัวอย่างประสบความสำเร็จด้วยการให้คำปรึกษาครอบครัวโดยใช้ศาลเยาวชนและครอบครัวเป็นฐาน" ผลงานประกอบคำขอประเมินบุคคลเพื่อเลื่อนข้าราชการศาลยุติธรรมชั้นแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งนักจิตวิทยาระดับชำนาญการพิเศษ

** ปัจจุบันดำรงตำแหน่งนักจิตวิทยาชำนาญการ ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดราชบุรี สำนักงานศาลยุติธรรม

และกลุ่มควบคุมจำนวน 5 ครอบครัว ไม่ได้รับ
การให้คำปรึกษา

ผลการศึกษาวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. โปรแกรมการให้คำปรึกษาครอบครัว
อย่างประสบความสำเร็จโดยใช้ศาลเยาวชน
และครอบครัวเป็นฐานของกลุ่มทดลองก่อน
เข้ารับการให้คำปรึกษาและหลังเข้ารับโปรแกรม
การให้คำปรึกษาครอบครัวอย่างประสบความสำเร็จ
โดยใช้ศาลเยาวชนและครอบครัวเป็น
ฐานมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .001

2. การทำหน้าที่ของครอบครัวในด้านต่าง ๆ
ประกอบด้วย ด้านการแก้ปัญหา ด้านการสื่อสาร
ด้านบทบาทของครอบครัว ด้านการตอบสนอง
ทางอารมณ์ ด้านความผูกพันทางอารมณ์
ด้านการควบคุมพฤติกรรม ด้านการทำหน้าที่
ทั่วไป ของกลุ่มทดลองก่อนเข้ารับโปรแกรม
การให้คำปรึกษาครอบครัวอย่างประสบความสำเร็จ
โดยใช้ศาลเยาวชนและครอบครัวเป็น
ฐานและหลังเข้ารับโปรแกรมการให้คำปรึกษา
ครอบครัวอย่างประสบความสำเร็จโดยใช้
ศาลเยาวชนและครอบครัวเป็นฐานทุก
องค์ประกอบมีความแตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

3. การให้คำปรึกษาครอบครัวของกลุ่ม
ควบคุมก่อนเข้ารับการให้คำปรึกษาและหลัง
เข้ารับการให้คำปรึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

1. แบบวัดการทำหน้าที่ครอบครัวสามารถ
นำไปใช้ได้กับครอบครัวทั่วไป เพื่อเป็นเครื่องมือ
ในการวัดการทำหน้าที่ครอบครัว สามารถทำให้
ทราบถึงระดับของการทำหน้าที่ครอบครัวของ

สมาชิกภายในครอบครัวแต่ละคนได้ แต่อย่างไร
ก็ตามก่อนนำแบบวัดการทำหน้าที่ครอบครัว
ไปใช้ต้องมีการศึกษารายละเอียดและวิธีการ
ให้คะแนนของแบบวัดให้ชัดเจนก่อน

2. การนำโปรแกรมการทำหน้าที่ครอบครัว
อย่างประสบความสำเร็จด้วยการให้คำปรึกษา
ครอบครัวโดยใช้ศาลเยาวชนและครอบครัว
เป็นฐานไปใช้ ควรศึกษาและทำความเข้าใจ
เกี่ยวกับรายละเอียดของแนวคิดสำคัญขั้นตอน
และเทคนิคการให้คำปรึกษาในโปรแกรมฯ
และผู้ให้คำปรึกษาควรได้รับการฝึกการให้
คำปรึกษาครอบครัวและได้รับการฝึกการทำงาน
ในระบบการปฏิบัติงานภายในศาลเยาวชนและ
ครอบครัวมาเป็นอย่างดีแล้ว จึงจะสามารถ
ดำเนินการให้คำปรึกษาตามโปรแกรมการ
ทำหน้าที่ครอบครัวอย่างประสบความสำเร็จ
ด้วยการให้คำปรึกษาครอบครัวโดยใช้ศาล
เยาวชนและครอบครัวเป็นฐาน เพื่อพัฒนาเด็ก
เยาวชนและครอบครัวในการทำหน้าที่ครอบครัว
อย่างประสบความสำเร็จและไม่หวนกลับมา
กระทำความผิดซ้ำได้

คำสำคัญ: โปรแกรม, การให้คำปรึกษา
ครอบครัว, การทำหน้าที่ครอบครัว

■ Abstract

This research aims to study on (1)
development of successful family function
program with family counseling using the
basis of Juvenile and Family court, (2)
analysis of the results from the successful
development of family function program

with family counseling under the juvenile and family court, and (3) comparison of the family functions before and after the consultation program.

The sample in this research was a group of 10 families with juveniles who went to the Juvenile and Family Court process in Ratchaburi province. The Simple Random Sampling method was applied by experimental examination on a group of 5 families under the family counseling program based on the Juvenile and Family Court and a control group of 5 families for the non-counseling program.

The results of this research can be summarized as follows:

1) The successful family counseling program using the basis of Juvenile and Family Court on the sample before and after entering the program demonstrated a statistically significant difference at .001 significance level.

2) All aspects of the family functions, which are problem solution, communication, family role, emotional response, emotional relationship, behavior control and general duty, under the experimental groups before and after enrollment of the successful family counseling program through the Juvenile and Family Court revealed a statistically significant difference at .001 significance level.

3) The family counseling of the control group before and after the consultation was not different at .05 significance level.

Recommendation

1. The family function measure can be applied as a tool for measurement of the family functions in general family. This can provide the level of family functions in each family member. However, details and scoring methods of the measurement must be clearly studied prior to the family function measure.

2. To successfully adopt the family function program using the juvenile and family court as a basis, the concept, procedure and technique should be carefully reviewed and processed with understanding. Counselors are supposed to be trained and experienced with the Juvenile and Family court for the best outcome in the successful family function of juveniles and families with no recidivism.

Keywords: Program, family counseling, family function

■ บทนำ

ครอบครัวเป็นสถาบันพื้นฐานทางการศึกษาของสังคม ครอบครัวเป็นแหล่งถ่ายทอดองค์

ความรู้ฝึกฝนและอบรมให้สมาชิกได้เรียนรู้ระเบียบสังคมหรือการขัดเกลาทางสังคม (socialization) ทั้งอย่างเป็นทางการ (formal) และไม่เป็นทางการ (informal) นอกจากนี้ครอบครัวยังเป็นสถาบันพื้นฐานในการพัฒนาสังคม สถาบันที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาสังคมและชุมชน เช่นเดียวกับสถาบันทางสังคมอื่นๆ วัฏจักรของการเกิด การเติบโต เข้าสู่วัยเรียน วัยทำงาน วัยแต่งงาน วัยเลี้ยงดูลูกของตนเอง วัยดูแลพ่อแม่เมื่อแก่ชราลง สอนและฝึกให้ทุกคนต้องมีบทบาทหน้าที่ในฐานะต่างๆ ในครอบครัว หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ การเข้าไปมีบทบาท ภาระหน้าที่และมีความรับผิดชอบในฐานะสมาชิกของชุมชนหรือสังคมนั้นๆ (อุมาพร ตรังคสมบัติ, 2544) ครอบครัวยังเป็นหน่วยวางรากฐานการปกครองในระดับต่างๆ ครอบครัวทำหน้าที่ปฐมภูมิที่สำคัญที่สุด คือ การให้กำเนิดเด็ก ให้การเลี้ยงดูผู้เยาว์ ให้การศึกษา สร้างคนให้รู้จักระเบียบสังคม ตลอดจนมีการพักผ่อน การทำสันทนาการ และการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน บรรยากาศ และวิธีการอบรมเลี้ยงดู การอบรมสั่งสอน การเป็นพ่อแม่แบบ-แม่แบบ ทั้งอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ทั้งโดยที่รู้ตัวหรือไม่รู้ตัว สิ่งแวดล้อมภายในครอบครัว ไม่ว่าจะเป็นทางบวกหรือในทางลบได้ค่อยๆ หล่อหลอมพื้นฐานทางบุคลิกภาพและคุณลักษณะทางร่างกาย สังคม อารมณ์ และจิตใจของสมาชิกในครอบครัวในรูปแบบต่างๆ มีผลโดยตรงต่อการแสดงบทบาททางสังคมของสมาชิกครอบครัวในสถาบันอื่นต่อไป (ราชบัณฑิตยสถาน, 2525)

จากแบบประเมินการทำหน้าที่ครอบครัว ครอบครัวที่ทำหน้าที่ได้ดีจะมีการแก้ปัญหาที่เหมาะสม แต่ครอบครัวที่ทำหน้าที่ได้ไม่ดีนั้น มักแก้ปัญหาอย่างไรประสิทธิภาพหรือไม่ได้แก่เลย แต่ปล่อยให้ค้างคาอยู่เป็นเวลานานจนเกิดปัญหาอื่นตามมา ครอบครัวที่มีประสิทธิภาพจะแก้ปัญหาได้อย่างรวดเร็วและเป็นระบบ ปัญหาที่มีจึงไม่ใช่ปัญหาใหม่และไม่ใช่ปัญหาเรื้อรัง ในการประเมินครอบครัวจะต้องวิเคราะห์ว่าครอบครัวใช้วิธีแก้ปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด โดยทั่วไปการแก้ไขปัญหาควรดำเนินเป็นขั้นตอนดังนี้ (1) แยกแยะประเด็นปัญหาให้ชัดเจน มีการชี้ชัดว่าอะไรเป็นปัญหาและแยกแยะปัญหาให้ถูกต้อง (2) สื่อสารให้เข้าใจ บอกกล่าวคนในครอบครัวให้รับรู้เพื่อที่จะช่วยกันแก้ไขปัญหา (3) วางแผนการแก้ปัญหาร่วมกันคิดแก้ปัญหาด้วยวิธีอื่น ๆ ที่อาจได้ผลดีกว่าแทนที่จะใช้วิธีการเดิม (4) ตัดสินใจเลือกวิธีการที่เหมาะสม และหาวิธีดังกล่าวไม่ได้ผลแล้วจะใช้วิธีใดต่อไป (5) ดำเนินการแก้ปัญหตามแผนที่ตกลงกันไว้ (6) ติดตามการแก้ไขปัญหาเป็นไปอย่างครบถ้วน และ (7) ประเมินความสำเร็จ ว่าวิธีการที่ใช้ได้ผลมากน้อยเพียงใด วิเคราะห์ถึงผลดีผลเสียที่เกิดขึ้น (Sadock, 1998) จากการศึกษาทางจิตวิทยา การนำเทคนิควิธีการให้คำปรึกษาครอบครัว เพื่อเสริมสร้างทักษะให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครอง การให้ความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการวัยรุ่น เพื่อให้บิดา มารดา หรือผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจในพัฒนาการวัยรุ่น เมื่อบิดา มารดา หรือผู้ปกครองมีความรู้ความเข้าใจในพัฒนาการวัยรุ่น ซึ่งทำให้ผู้ปกครองมีพฤติกรรมในการ

ทำหน้าที่ครอบครัวกับเด็กและเยาวชนได้อย่างเหมาะสมด้วยความรู้ ความเข้าใจในความคิด อารมณ์ และพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนมากขึ้น

■ วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาโปรแกรมการทำหน้าที่ครอบครัวอย่างประสบความสำเร็จด้วยการให้คำปรึกษาครอบครัว โดยใช้ศาลเยาวชนและครอบครัวเป็นฐาน
2. เพื่อศึกษาผลของการพัฒนาโปรแกรมการทำหน้าที่ครอบครัวอย่างประสบความสำเร็จด้วยการให้คำปรึกษา ครอบครัวโดยใช้ศาลเยาวชนและครอบครัวเป็นฐาน
3. เพื่อเปรียบเทียบการทำหน้าที่ครอบครัวก่อนการให้คำปรึกษาและภายหลังการให้คำปรึกษา

■ แนวคิด/ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

1. ครอบครัว

1.1 ความหมาย

โคลแมน (Colman, 2003) ได้ให้ความหมายของครอบครัวว่าหมายถึง กลุ่มบุคคลต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวพันกันโดยสายเลือด หรือการแต่งงาน โดยจะประกอบไปด้วย บิดา มารดา และบุตรเป็นหลัก เบอร์เกสส์และล็อกเก้ (Burgess & Locke, 1950) ได้ให้ทรรศนะถึงลักษณะและความหมายของครอบครัวว่า จะต้องประกอบไปด้วยลักษณะที่สำคัญ 4 ประการ คือ (1) หน่วยของบุคคลที่มีส่วนผูกพันกันด้วยการแต่งงานมีความสัมพันธ์กันทาง

สายเลือด หรือการรับเป็นบุตรบุญธรรม เช่น การผูกพันกันระหว่างสามี ภรรยา เกิดขึ้นโดยการแต่งงาน และรวมถึงสัมพันธ์ภาพระหว่าง พ่อ แม่ ลูก เกิดขึ้น โดยสายเลือดแต่บางครั้ง (2) สมาชิกในครอบครัวอาศัยอยู่ร่วมกันภายในบ้านหรือครัวเรือนเดียวกัน ในอดีตครัวเรือนอาจประกอบไปด้วย 3-4 หรือ 5 ชั่วอายุคน เป็นครอบครัวใหญ่ แต่มีแนวโน้มที่จะมีครัวเรือนขนาดเล็ก โดยประกอบไปด้วย สามี ภรรยา และลูกเท่านั้น (3) ครอบครัวเป็นหน่วยของการมีปฏิสัมพันธ์และการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน และกันของบุคคล ซึ่งแสดงออกตามบทบาททางสังคมหรือความเป็นสามีและภรรยา ความเป็นพ่อ เป็นแม่ เป็นลูก เป็นพี่ เป็นน้อง ฯลฯ บทบาทเหล่านี้แต่ละครอบครัวได้รับอิทธิพลมาจากวัฒนธรรม ประเพณี และประสบการณ์ ในชุมชนที่อาศัยอยู่ และ (4) ครอบครัวจะรักษาและคงไว้ซึ่งวัฒนธรรมเดิมที่สืบทอดกันมา โดยมีลักษณะจำเพาะในแต่ละครอบครัว วัฒนธรรมเฉพาะของแต่ละครอบครัวเกิดขึ้นจากการติดต่อสื่อสารกันของสมาชิกในครอบครัว โดยมีการผสมผสานแบบแผนของพฤติกรรมของแต่ละบุคคลเอาไว้ด้วยกัน

โกลเดนเบอร์ก และโกลเดนเบอร์ก (Goldenberg & Goldenberg, 2004) ได้อธิบายว่า ครอบครัวมีหลายรูปแบบที่ปรากฏให้เห็นในหลายวัฒนธรรมซึ่งไม่ใช่เพียงแค่ทางความสัมพันธ์กันทางกายภาพ (physical) และความสัมพันธ์ทางด้านจิตใจ (psychological) เท่านั้น แต่ยังหมายรวมถึง ครอบครัวคือผู้ที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันในความสัมพันธ์ด้านต่าง ๆ เช่น การปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ที่ได้รับมอบหมายด้วยความพึงพอใจและได้รับการลงความเห็นไว้

ว่าเป็นบทบาทของสมาชิกภายในครอบครัว แต่ละครวมทั้งมีการจัดการโครงสร้างเกี่ยวกับอำนาจ ระบบการสื่อสารที่ปรากฏออกมาให้เห็นและการสื่อสารที่มีความชอบเร้นและสร้างแนวทางที่ละเอียดอ่อนในการเจรจา รวมทั้งการแก้ไขปัญหาในการแก้ไขปัญหา ร่วมกัน ความสัมพันธ์ของสมาชิกแต่ละคนภายในครอบครัวในวัฒนธรรมเล็กของครอบครัว การรับรู้และสมมติฐานในการมีเป้าหมายร่วมกัน ครอบครัวนั้นจะต้องมีการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของแต่ละบุคคลเข้าหากันรวมถึงการดูแลสมาชิกภายในครอบครัวให้เข้ากับบุคคลอื่น ๆ ด้วยอำนาจ ความมั่นคง การดูแลความสัมพันธ์ของสมาชิกทั้งในด้านอารมณ์และความซื่อสัตย์ที่อาจสั่นคลอนไปบ้างในช่วงระยะเวลาที่สมาชิกใช้เวลาอยู่ร่วมกัน แต่ถึงอย่างนั้นก็ยังคงความยั่งยืนตลอดช่วงชีวิตของครอบครัว

ดังนั้น อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่า ครอบครัวหมายถึง กลุ่มบุคคลตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปมาอยู่ร่วมกัน มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกันอย่างใกล้ชิด โดยการสมรส ทางสายเลือด หรือโดยการรับเลี้ยงดู อาศัยอยู่ในครัวเรือนเดียวกัน มีการปฏิสัมพันธ์และการติดต่อสื่อสารระหว่างกันและกันในฐานะที่เป็นสามีภรรยา พ่อ แม่ ลูกชาย ลูกสาว พี่น้อง ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกของครอบครัวจะมีความรัก ความปรารถนาต่อกัน มีการถ่ายทอดวัฒนธรรมและจริยธรรมต่าง ๆ แก่สมาชิก รวมทั้ง มีการดำเนินชีวิตร่วมกัน และมีการพึ่งพากันทางสังคมและเศรษฐกิจ

2. การทำหน้าที่ของครอบครัวอย่างประสบความสำเร็จ

2.1 ความหมายของการทำหน้าที่ของครอบครัวอย่างประสบความสำเร็จ

สกินเนอร์ สไตน์เฮาเออร์ และ ซิทาเรเนียส (Skinner, Steinhauer, & Sitarenios, 2000) ได้ให้ความหมายของการทำหน้าที่ครอบครัวโดยสมบูรณ์หรือประสบความสำเร็จนั้นจะต้องปฏิบัติหน้าที่พื้นฐานของครอบครัวได้อย่างหลากหลาย (variety of basic) ต้องสามารถทำให้ครอบครัวมีการพัฒนาโดยสามารถบรรลุวิกฤติได้ (development and crisis tasks) และสามารถทำการพัฒนาอย่างต่อเนื่องให้แก่สมาชิกในครอบครัวเรื่องความเป็นอยู่ด้านความมั่นคงปลอดภัย ด้านความร่วมมือกันในการคงความเป็นครอบครัวไว้รวมถึงบทบาทหน้าที่ในการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม นอกจากนี้ บีเวอร์ส และแฮมป์สัน (Bever & Hampson, 2000) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการทำหน้าที่ครอบครัวอย่างประสบความสำเร็จนั้น หมายถึงความสามารถของครอบครัว (family competence) และการมีรูปแบบของครอบครัว (family style) ที่เป็นแนวปฏิบัติที่เป็นระบบและมีความยืดหยุ่น (flexible and adaptive) ทำตามบทบาทหน้าที่ (function) และสามารถจัดการกับภาวะตึงเครียดได้อย่างมีประสิทธิภาพ (effectively with stressful situations) ซึ่งมีความสอดคล้องกับ อุมพร ตรังคสมบัติ (2544) ที่ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับการทำหน้าที่ครอบครัวว่า ครอบครัวที่ทำหน้าที่เหมาะสม คือ ครอบครัวที่สามารถตอบสนองความต้องการของสมาชิกได้อย่างเพียงพอทั้งทางด้านวัตถุ จิตใจของสมาชิกแต่ละคนและครอบครัวโดยรวมสามารถใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และมีความสมดุลระหว่างความเป็นตัวเองและความเป็นครอบครัวเดียวกัน โดยลักษณะความเหมาะสมนี้ไม่ได้อยู่คงที่แต่จะเปลี่ยนแปลง

ไปเสมอ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเวลา สภาพสังคมและปัจจัยต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกที่มากระทบกับระบบครอบครัว

3. ระเบียบ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

3.1 แนวคิดเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาครอบครัวโดยใช้ศาลเยาวชนเป็นฐาน

ตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 ซึ่งได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 22 พฤษภาคม 2554 โดยมีแนวคิดและหลักการในการดำเนินกระบวนการยุติธรรมเชิงเยียวยาแก้ไขในการทำให้ผู้มีส่วนได้เสียทั้งหลายในการกระทำความผิดหรืออาชญากรรมที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นผู้กระทำ เหยื่อหรือผู้เสียหาย บุคคลในครอบครัวหรือสมาชิกในชุมชน ได้ร่วมกันหาทางแก้ไขเยียวยาผลร้ายที่เกิดขึ้นจากการกระทำผิด ตลอดจนหาแนวทางที่เหมาะสมสำหรับจำเลยและผู้เสียหาย ในการกลับคืนสู่ชุมชนหรือสังคมอย่างปกติสุข ประกอบกับคำสั่งศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง เรื่อง การจัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาแนะนำและประสานการประชุมเพื่อแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็ก เยาวชน และครอบครัว โดยให้ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดทั่วราชอาณาจักร มีหน้าที่ดำเนินการให้คำปรึกษาแนะนำ และประสานการประชุม เพื่อแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็ก เยาวชน และครอบครัว

3.2 ความจำเป็นที่ ต้องมีการให้คำปรึกษาครอบครัวโดยใช้ศาลเยาวชนเป็นฐาน

ศูนย์ให้ คำปรึกษาแนะนำและประสานการประชุมเพื่อแก้ไขบำบัดฟื้นฟูเด็ก เยาวชน และครอบครัว จัดตั้งเพื่อดำเนินการให้คำปรึกษาแนะนำทางจิตวิทยาและสิ่งแวดล้อม

ทางสังคม รวมทั้งจัดทำแผนแก้ไขบำบัดฟื้นฟูให้แก่เด็กหรือเยาวชน ที่ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราว หรือมอบตัวให้กับผู้ปกครองในชั้นตรวจสอบการจับ ขึ้นก่อนมีคำพิพากษา และชั้นหลังมีคำพิพากษา ตลอดจนคุ้มครองความในคดีคุ้มครองสวัสดิภาพ ตามคำสั่งศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดราชบุรี ตามมาตรา 73 มาตรา 90 มาตรา 132 มาตรา 138 มาตรา 174 และมาตรา 175 แห่งพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 ให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และสามารถอยู่กับครอบครัวและชุมชนได้โดยปกติสุข

4. ทฤษฎีและรูปแบบการให้คำปรึกษาครอบครัว

4.1 ทฤษฎีและรูปแบบการให้คำปรึกษาครอบครัวเชิงโครงสร้าง (Structural Family Therapy)

ทฤษฎีของชาวอดอร์ มินูชิน (Minuchin, 2018) เป็นแพทย์ชาวอาร์เจนตินา ได้อธิบายโครงสร้างครอบครัวจะเกี่ยวข้องกับบทบาทของสมาชิกแต่ละคนในครอบครัวกฎระเบียบต่าง ๆ และข้อห้ามที่สมาชิกครอบครัวเป็นผู้กำหนดและถือปฏิบัติร่วมกัน ให้ความสำคัญกับปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน (here and now) มองครอบครัวเป็นระบบ (system) ที่ประกอบด้วยระบบย่อย (subsystem) เช่นสามี-ภรรยา พ่อ-แม่ พี่-น้อง แต่ละระบบมีหน้าที่และความรับผิดชอบที่ต้องปฏิบัติในลักษณะของโครงสร้าง (structural model) โดยอธิบายว่ามนุษย์แต่ละคนได้รับผลกระทบจากโครงสร้างภายในครอบครัวที่หลอมรวมบุคลิกภาพของแต่ละบุคคล

เป้าหมายในการให้คำปรึกษาครอบครัว ที่เน้นโครงสร้างครอบครัว คือ ช่วยให้สมาชิกในครอบครัวได้แสดงบทบาท หน้าที่ของตนเองให้ถูกต้องเหมาะสม โดยมีจุดหมายสูงสุด คือ เพื่อปรับโครงสร้างของครอบครัวให้ชัดเจน มีระเบียบแบบแผนและขอบเขตที่เหมาะสม ปรับกฎของการติดต่อครอบครัว โดยการพัฒนาขอบเขตที่เหมาะสมระหว่างระบบย่อยของพ่อแม่ลูกและสร้างความเข้มแข็งให้กับลำดับชั้นการปกครองของครอบครัว

4.2 ทฤษฎีและรูปแบบการให้คำปรึกษาครอบครัวเชิงการสื่อสาร (Communication Family Therapy)

เวอร์จิเนีย ซาเทียร์ (Virginia Satir, 1988) ได้ให้ความสำคัญอย่างยิ่งกับการสื่อสารในครอบครัวด้วยมุมมองเกี่ยวกับครอบครัวว่า ครอบครัวเป็นส่วนหนึ่งของสังคมทั้งหมด และสมาชิกภายในครอบครัวเป็นส่วนประกอบของหน่วยของครอบครัว องค์ประกอบหลักในสัมพันธภาพที่สำคัญคือการสื่อสารภายในครอบครัวซึ่งเป็นกระบวนการที่สลับซับซ้อน ไม่ว่าจะเป็นสัมพันธภาพที่มีปัญหาหรือไม่มีปัญหาก็ตาม การสื่อสารประกอบด้วยการให้และการรับสารที่เป็นคำพูดและไม่เป็นคำพูด โดยการสื่อความหมายที่ชัดเจนไปยังบุคคลอื่นเป็นสิ่งสำคัญ นอกจากนี้การรับสารที่ชัดเจนจากบุคคลอื่นก็มีความจำเป็นเช่นเดียวกัน การสื่อความหมายที่ไม่ชัดเจน ได้แก่ การใช้ความหมายโดยนัย การใช้นามธรรม การสรุปความหมายครอบคลุมกว้างเกินไปและการตั้งสมมติฐานต่าง ๆ โดยคิดเอาเองเป็นต้น รูปแบบและวิธีการสื่อความหมายที่ไม่เหมาะสมต่าง ๆ นั้นอาจก่อให้เกิดปัญหาในครอบครัวและบุคคล

ภายในครอบครัวได้ โดยปัญหาของบุคคลใดบุคคลหนึ่งในครอบครัวเป็นการแสดงออกของการแสวงหาความสมดุลภายในระบบของครอบครัว องค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งในกระบวนการสื่อความหมายที่มีประสิทธิภาพ คือ ความสอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน การรับรู้ของบุคคลต่อเหตุการณ์หนึ่ง ๆ ควรมีความแม่นยำตรงและอยู่บนพื้นฐานของความเป็นจริง

เป้าหมายสำคัญของการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีและรูปแบบการให้คำปรึกษาครอบครัวเชิงการสื่อสารนี้ คือ การสื่อความหมายที่ชัดเจน การขยายการรับรู้ การส่งเสริมศักยภาพให้เกิดความเจริญงอกงามแก่บุคคลในด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง และการจัดการกับความต้องการต่าง ๆ ช่วยให้สมาชิกในครอบครัวมีความไวต่อการรับรู้และเข้าใจความรู้สึกนึกคิดของสมาชิกคนอื่น ๆ สามารถแลกเปลี่ยนประสบการณ์อย่างเปิดเผยตรงไปตรงมา และมีการปฏิสัมพันธ์กันด้วยวิธีการใหม่อย่างเป็นธรรมชาติ (กรรณิการ์ นลราชสุวัจน์, 2551)

4.3 ทฤษฎีและรูปแบบการให้คำปรึกษาครอบครัวเชิงระบบ (Family Systems Therapy)

เมอร์เรย์ โบเวน (Bowen, M., 1993) ศาสตราจารย์ทางจิตเวชศาสตร์แห่งมหาวิทยาลัยจอร์จทาวน์เป็นนักคิดเจ้าของทฤษฎีโดยโบเวนเป็นหนึ่งในบรรดานักจิตวิทยายุคแรก ๆ ที่ใช้ทฤษฎีเชิงระบบในการให้ความช่วยเหลือครอบครัว โบเวนมองครอบครัวในลักษณะของหน่วยที่มีความสัมพันธ์กันทางด้านอารมณ์ การเปลี่ยนแปลงส่วนใดส่วนหนึ่งของระบบภายในครอบครัวจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในส่วนอื่น ๆ ด้วยและการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

ทั้งระบบครอบครัวรูปแบบของพฤติกรรมต่าง ๆ ล้วนได้รับการหล่อหลอมมาอย่างเนิ่นนานและได้รับการกระทำซ้ำแล้วซ้ำอีกผ่านมาหลายชั่วอายุคนแต่ละครอบครัวต่างพยายามที่จะให้สมาชิกภายในครอบครัวกระทำพฤติกรรมดังเช่นพฤติกรรมของสมาชิกคนอื่น ๆ ในครอบครัว และครอบครัวนั่นเองที่เป็นผู้สร้างภาวะทางอารมณ์และพฤติกรรมที่สมาชิกทั้งหลายในครอบครัวจะนำพฤติกรรมต่าง ๆ ออกไปใช้ภายนอกครอบครัว (Carlson, Sperry, & Lewis, 1997)

เป้าหมายของการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีและรูปแบบการให้คำปรึกษาครอบครัวเชิงระบบ มีดังนี้

1. ช่วยให้บุคคลสามารถแยกตนเองจากครอบครัวได้ เนื่องจากการที่สมาชิกครอบครัวมีความผูกพันกันมากเกินไป จะทำให้เกิดการพึ่งพิงมากเกินไปจนไม่มีความเป็นตัวของตัวเอง

2. ช่วยให้ครอบครัวจัดการกับการหลอมรวมทั้งอารมณ์ ไม่เป็นบุคคลที่ถูกครอบงำด้วยอารมณ์หรือไม่เป็นบุคคลที่ดำเนินชีวิตอยู่ภายใต้ปฏิกิริยาของผู้อื่น เช่น จะทำอะไรก็ต้องคอยความเห็นชอบจากผู้อื่นก่อน

3. ช่วยให้ครอบครัวเกิดความเข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงสภาพการณ์ของอดีตที่ส่งผลมายังรูปแบบการปฏิสัมพันธ์ของครอบครัวในปัจจุบัน ทำให้สามารถลดความวิตกกังวล และช่วยผ่อนคลายความฉุนเฉียว (กรรณิการ์ นลราชสุวัจน์, 2551)

4.4 ทฤษฎีและรูปแบบการให้คำปรึกษาครอบครัวกลุ่มโซลูชัน-โฟกัส (Solution Focus Family Therapy)

สตีฟ เดอเซฮอร์ และ โอ ฮันลอน (Carlson et al., 1997) ได้เสนอแนวความคิดว่า

การเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นสิ่งที่จำเป็นและหลีกเลี่ยงไม่ได้โดยให้ความสำคัญของการให้คำปรึกษาอยู่ที่สิ่งที่เป็นไปได้และสามารถเปลี่ยนแปลงได้ โดยทฤษฎีนี้เน้นที่การใช้ลำดับขั้นตอนย่อย ๆ และเป็นกระบวนการในการก้าวเข้าไปสู่การเปลี่ยนแปลงโดยให้ความสำคัญที่แนวทางในการแก้ไขปัญหา (solutions) ไม่ได้ให้ความสำคัญที่ตัวปัญหา

เป้าหมายในการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีและรูปแบบการให้คำปรึกษาครอบครัวกลุ่มโซลูชัน-โฟกัส เป็นการบำบัดที่มีแนวคิดมุ่งถึงอนาคต มีเป้าหมายที่ชัดเจนและใช้ระยะเวลาสั้นเน้นในเรื่องพลังและความยืดหยุ่นของแต่ละบุคคล โดยมุ่งประเด็นไปที่เรื่อง “ข้อยกเว้น” ของปัญหา และการคิดหาคำตอบให้กับปัญหา ด้วยการให้ความช่วยเหลืออย่างต่อเนื่อง ผู้ให้การบำบัดจะกระตุ้นให้ผู้รับการบำบัดมีพฤติกรรมดังกล่าว (exception and solution) เพิ่มขึ้นหลังจากที่ได้เคยทำสำเร็จมาก่อนหน้านี้ (De Shazer & Dolan, 2007) คือ การปรับเปลี่ยนมุมมองของผู้รับบริการโดยใช้การจัดกรอบความคิดใหม่ (reframing) ที่ White and Epston (1990) ได้อธิบายไว้ว่า จากเรื่องราวชีวิตของผู้รับบริการที่เต็มไปด้วยปัญหารุมเร้า ผ่านกระบวนการใช้ภาษาอย่างชำนาญและมีทักษะของผู้ให้คำปรึกษา ผู้รับบริการก็สามารถปรับเปลี่ยนความคิดและมุมมองของตนเองได้ ผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับบริการช่วยกันสร้างแนวทางแก้ไขหรือทางออกให้กับปัญหา ผู้ให้คำปรึกษาแบบทฤษฎีโซลูชัน-โฟกัสสามารถที่จะทำตัวเป็นเครื่องมือช่วยเหลือผู้รับคำปรึกษาให้หลุดพ้นจากปัญหาและนำไปสู่วิถีแก้ปัญหาย่างสร้างสรรค์

4.5 ทฤษฎีการให้คำปรึกษาครอบครัว กลุ่มพฤติกรรมนิยมและพฤติกรรมนิยมเน้นการรู้คิด-พฤติกรรม (Behavioral and Cognitive-Behavioral Family Therapy)

การให้คำปรึกษาครอบครัวที่เน้นเกี่ยวกับพฤติกรรมโดยให้ความสำคัญกับพฤติกรรมมีแนวคิดพื้นฐานว่าพฤติกรรมทุกพฤติกรรมนั้นเกิดจากการเรียนรู้ การที่บุคคลและครอบครัวแสดงพฤติกรรมใดๆ เป็นเพราะพฤติกรรมที่เขาแสดงออกนั้นเคยได้รับการเสริมแรงมาในอดีตและพฤติกรรมนั้นจะยังคงอยู่ต่อไปตราบเท่าที่ยังได้รับการเสริมแรง โดยพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์และพฤติกรรมที่ไม่มีประสิทธิภาพสามารถปรับเปลี่ยนและแทนที่ได้ด้วยพฤติกรรมใหม่ที่เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ สำหรับผู้ให้คำปรึกษาครอบครัวที่เน้นการรู้คิด-พฤติกรรมจะให้ความสำคัญกับความคิด (thoughts) และพฤติกรรม (behaviors) ของแต่ละบุคคลโดยไม่เพียงจะสังเกตพฤติกรรมต่างๆ และคำพูดของสมาชิกภายในครอบครัวเท่านั้น แต่จะให้ความสำคัญกับความคิดของสมาชิกภายในครอบครัวด้วย (ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์, 2529)

เป้าหมายในการให้คำปรึกษาตามทฤษฎีการให้คำปรึกษาครอบครัวกลุ่มพฤติกรรมนิยมและพฤติกรรมนิยมเน้นการรู้คิด-พฤติกรรมมุ่งเน้นไปที่ครอบครัวที่มีปัญหาทางด้านพฤติกรรมเฉพาะด้านและให้ความสำคัญต่อวิถีชีวิตที่มีพื้นฐานมาจากวิทยาศาสตร์ ความเกี่ยวข้องระหว่างการประเมินการทำหน้าที่ของครอบครัวและแบบแผนในการบำบัด การเริ่มต้นดำเนินการให้ความช่วยเหลือเพื่อลดรูปแบบต่างๆ ของพฤติกรรมโดยเน้นเฉพาะพฤติกรรมที่เป็นปัญหา

และการให้ข้อมูลย้อนกลับหลังจากการให้ความช่วยเหลือ เพื่อวัดการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมเป้าหมาย (Goldenberg & Goldenberg, 2004, p. 289)

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาค้างนี้ คือ ครอบครัวของเด็กและเยาวชน ประกอบด้วยบิดา มารดา หรือผู้ปกครอง และเด็กและเยาวชนที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมมีคุณลักษณะตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้

1. ไม่มีภาวะสติปัญญาบกพร่อง คือ ผู้เข้าร่วมวิจัยจะต้องมีระดับเขาวนปัญญาอยู่ในเกณฑ์ปกติ (I.Q. > 89 ขึ้นไป) จากการประเมินระดับเขาวนปัญญาด้วยแบบทดสอบ Standard Progressive Matrices (SPM)
 2. ไม่เคยถูกวินิจฉัยว่าเป็นโรคจิตและไม่ปรากฏอาการทางจิต
 3. ไม่ได้เป็นผู้ป่วยที่มีภาวะอันตราย
 4. ไม่เป็นบุคคลไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ
 5. อ่านออกเขียนได้
 6. ผู้ปกครองมีคะแนนจากแบบประเมินการทำหน้าที่ครอบครัว คะแนนที่ได้ต่ำกว่าเพอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 33
 7. เด็กและเยาวชนมีคะแนนจากแบบประเมินการทำหน้าที่ครอบครัว คะแนนที่ได้ต่ำกว่าเพอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 33
- กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครอบครัวของเด็กและเยาวชนที่เข้าสู่กระบวนการศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดราชบุรี โดยทุกคนในครอบครัวมีคะแนนจากแบบประเมินการทำหน้าที่ครอบครัวต่ำกว่าเพอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 33 ของบิดา มารดา หรือผู้ปกครองที่เลี้ยงดูเด็กและ

เยาวชน และเด็กและเยาวชนที่มีอายุระหว่าง 15-18 ปี จำนวน 10 ครอบครัว จำนวน 30 คน จากนั้นสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) จำนวน 5 ครอบครัว จำนวน 15 คนจากผู้สมัครใจ เข้าร่วมการพัฒนาโปรแกรมการทำหน้าที่ครอบครัวอย่างประสบความสำเร็จด้วยการให้คำปรึกษาครอบครัวโดยใช้ศาลเยาวชนและครอบครัวเป็นฐาน มีกำหนดในการเข้าร่วมกิจกรรมเป็นระยะเวลาระหว่างเดือนตุลาคม 2562 – เดือนมิถุนายน 2563

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ ระยะเวลาที่ใช้ในการทำกิจกรรมแต่ละครั้งและจำนวนครั้งที่ครอบครัวต้องเข้ามารับคำปรึกษารวมทั้งวัน เวลาและสถานที่ในการเข้ารับคำปรึกษา ข้อตกลงและบทบาทของสมาชิกแต่ละคน ในการวิจัยแก่ครอบครัวของเด็กและเยาวชนที่เข้าสู่กระบวนการศาลเยาวชนและครอบครัว จังหวัดราชบุรี เพื่อเชิญชวนในการเข้าร่วมการวิจัย โดยขออนุญาตผู้ปกครองสำหรับผู้ยินยอมตนให้ทำวิจัยที่มีอายุต่ำกว่า 18 ปี ด้วยความสมัครใจ โดยมีได้มีการบังคับขู่เข็ญ หลอกลวงแต่ประการใด ข้อมูลส่วนตัวจะถูกเก็บเป็นความลับไม่เปิดเผย ผู้วิจัยนำเสนอข้อมูลวิจัยในภาพรวมเท่านั้น

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งขอบเขตของการศึกษาวิจัยออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของการทำหน้าที่ครอบครัวอย่างประสบความสำเร็จ

ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้า ตำราเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำหน้าที่ครอบครัว เพื่อให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์การวิจัย

ตอนที่ 2 การพัฒนาการทำหน้าที่ครอบครัวอย่างประสบความสำเร็จด้วยการให้คำปรึกษาครอบครัว โดยใช้ศาลเยาวชนและครอบครัวเป็นฐาน

ผู้วิจัยนำโปรแกรมการทำหน้าที่ครอบครัวอย่างประสบความสำเร็จด้วยการให้คำปรึกษาครอบครัวโดยใช้ศาลเยาวชนและครอบครัวเป็นฐาน ไปจัดกิจกรรม 1 ครั้ง ระยะเวลา 3 เดือน กับกลุ่มตัวอย่างที่มีคุณลักษณะตามเกณฑ์ที่กำหนดในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง เพื่อดูความเข้าใจของกลุ่มตัวอย่าง ความยากง่ายของภาษาที่ใช้ และปรับปรุงให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างยิ่งขึ้น โดยการสังเกตในขณะดำเนินกิจกรรมกลุ่มและเก็บข้อมูลจากแบบประเมินการทำหน้าที่ครอบครัวก่อนเข้าร่วมโปรแกรมและหลังการเข้าร่วมโปรแกรม โดยโปรแกรมการทำหน้าที่ครอบครัวอย่างประสบความสำเร็จโดยใช้ศาลเยาวชนและครอบครัวเป็นฐานจัดกิจกรรมทุกวันพุธ เวลา 10.00-10.45 น. ครั้งละ 45 นาที รวมกิจกรรมทั้งหมดจำนวน 3 ครั้ง

ภายหลังการดำเนินการวิจัยสิ้นสุดลงผู้วิจัยดำเนินการจัดกระทำโปรแกรมการให้คำปรึกษาครอบครัว โดยใช้ศาลเยาวชนและครอบครัวเป็นฐานเพื่อการทำหน้าที่ครอบครัวอย่างประสบความสำเร็จกับกลุ่มควบคุมเช่นเดียวกับกลุ่มทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ส่วนที่ 1 การพัฒนาโปรแกรม

การสร้างโปรแกรมการให้คำปรึกษาครอบครัวโดยใช้ศาลเยาวชนและครอบครัวเป็นฐานเพื่อการทำหน้าที่ครอบครัวอย่างประสบความสำเร็จ

ส่วนที่ 2 แบบประเมินการทำหน้าที่ครอบครัว
แบบประเมินการทำหน้าที่ครอบครัว
ใช้แบบวัด Chulalongkorn Family Inventory (CFI) ของอุมาพร ตรังคสมบัติ (2544) ที่ดัดแปลงมาจากแบบวัดการทำหน้าที่ของครอบครัว (Family Assessment Device-FAD) ตามแนวคิดของ McMaster (McMaster Model) (Miller et al, 1985) เป็นแบบวัดการทำหน้าที่ครอบครัวที่สามารถนำไปใช้ได้กับครอบครัวทั่วไป
ง่ายในการทำความเข้าใจกับผู้ตอบแบบสอบถาม และทำให้ทราบถึงระดับของการทำหน้าที่ครอบครัวของสมาชิกภายในครอบครัวแต่ละคนได้

แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการด้วยแบบแผนการวิจัยแบบ Pretest-posttest control-group design ซึ่งแบบแผนการวิจัยนี้ออกแบบมาเพื่อกระบวนการดังต่อไปนี้คือ เปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม มีการทดสอบก่อนการทดลองทั้งสองกลุ่ม ดำเนินการให้ความช่วยเหลือต่อกลุ่มทดลอง แต่ไม่มีการให้เงื่อนไขใด ๆ ต่อกลุ่มควบคุม (Hadley, R. G., & Mitchell, L. K., 1995) และผู้วิจัยทำการทดสอบทั้งสองกลุ่มอีกครั้ง ภายหลังการทดลอง โดยมีแบบแผนการทดลอง ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แบบแผนการทดลองแบบ Pretest-posttest control-group design

กลุ่ม	ก่อนการทดลอง	การทดลอง	หลังการทดลอง
กลุ่มทดลอง	T ₁	X	T ₂
กลุ่มควบคุม	T ₁	Control condition	T ₂

ความหมายของสัญลักษณ์

T₁ แทน การวัดระดับความรู้ก่อนการพัฒนา (Pretest)

T₂ แทน การวัดระดับความรู้หลังการพัฒนา (Posttest)

X แทน ตัวแปรจัดกระทำ คือการใช้โปรแกรมการให้คำปรึกษาครอบครัว

โดยใช้ศาลเยาวชนและครอบครัวเป็นฐานเพื่อการทำหน้าที่ครอบครัวอย่างประสบความสำเร็จ (Treatment)

ผลการวิจัย

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบคะแนนการทำหน้าที่ครอบครัวอย่างประสบความสำเร็จโดยรวม ก่อนการทดลองและหลังการทดลองภายในกลุ่มทดลองและภายในกลุ่มควบคุม

กลุ่ม	Wilcoxon T	Z	p
กลุ่มทดลอง	345.00	4.668	.000***
กลุ่มควบคุม	120.00	.083	.934

***p < .001.

จากตารางที่ 2 พบว่า คะแนนการทำหน้าที่ครอบครัวอย่างประสบความสำเร็จของกลุ่มทดลองก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมการให้คำปรึกษาอย่างประสบความสำเร็จโดยใช้ศาลเยาวชนและครอบครัวเป็นฐานและคะแนนหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการให้คำปรึกษาอย่าง

ประสบความสำเร็จโดยใช้ศาลเยาวชนและครอบครัวเป็นฐานภายในกลุ่มทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วนคะแนนของกลุ่มควบคุมก่อนและหลัง ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบคะแนนการทำหน้าที่ครอบครัวอย่างประสบความสำเร็จก่อนการทดลองและหลังการทดลอง ระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ระยะการทดลอง	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม		Z	p
	Mean Rank	Sum of Ranks	Mean Rank	Sum of Ranks		
ก่อนการทดลอง	15.63	234.50	15.37	230.50	.083	.934
หลังการทดลอง	23.00	345.00	8.00	120.00	4.668	.000***

*** $p < .001$.

จากตารางที่ 3 พบว่า เมื่อพิจารณาระหว่างกลุ่มตัวอย่างคะแนนก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการให้คำปรึกษาอย่างประสบความสำเร็จโดยใช้ศาลเยาวชนและครอบครัวเป็นฐานของกลุ่มทดลอง มีคะแนนการทำหน้าที่ครอบครัวอย่างประสบความสำเร็จโดยรวม

เพิ่มกลุ่มตัวอย่างมีการเปลี่ยนแปลง การให้คำปรึกษาได้ผลดี กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจในการทำหน้าที่ครอบครัวเพิ่มมีจำนวนมากกว่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วนกลุ่มควบคุมก่อนและหลังไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบคะแนนการทำหน้าที่ครอบครัวอย่างสำเร็จรายองค์ประกอบก่อนการทดลองและหลังการทดลองภายในกลุ่มทดลองและภายในกลุ่มควบคุม

กลุ่ม	การทำหน้าที่ครอบครัว	Wilcoxon T	Z	p
กลุ่มทดลอง	ด้านการแก้ปัญหา	345.00	4.763	.000***
	ด้านการสื่อสาร	345.00	4.751	.000***
	ด้านบทบาทของครอบครัว	345.00	4.818	.000***
	ด้านการตอบสนองทางอารมณ์	345.00	4.724	.000***
	ด้านความผูกพันทางอารมณ์	345.00	4.768	.000***
	ด้านการควบคุมพฤติกรรม	345.00	4.845	.000***
	ด้านการทำหน้าที่ทั่วไป	345.00	4.740	.000***

ตารางที่ 4 (ต่อ)

กลุ่ม	การทำหน้าที่ครอบครัว	Wilcoxon T	Z	p
กลุ่มควบคุม	ด้านการแก้ปัญหา	120.00	.440	.660
	ด้านการสื่อสาร	120.00	.641	.521
	ด้านบทบาทของครอบครัว	120.00	.493	.622
	ด้านการตอบสนองทางอารมณ์	120.00	.201	.841
	ด้านความผูกพันทางอารมณ์	120.00	.569	.569
	ด้านการควบคุมพฤติกรรม	120.00	.384	.701
	ด้านการทำหน้าที่ทั่วไป	120.00	.388	.698

*** $p < .001$.

จากตารางที่ 4 พบว่า ภายในกลุ่มทดลอง คะแนนการทำหน้าที่ครอบครัวอย่างประสบความสำเร็จ รายองค์ประกอบ ในองค์ประกอบ ด้านการแก้ปัญหา ด้านการสื่อสาร ด้านบทบาทของครอบครัว ด้านการตอบสนองทางอารมณ์ ด้านความผูกพันทางอารมณ์ ด้านการควบคุมพฤติกรรม และด้านการทำหน้าที่ทั่วไป หลังการเข้าร่วมโปรแกรมการให้คำปรึกษาอย่างประส

ความสำเร็จโดยใช้ศาลเยาวชนและครอบครัว เป็นฐานสูงกว่าก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมการให้คำปรึกษาอย่างประสบความสำเร็จ โดยใช้ศาลเยาวชนและครอบครัวเป็นฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 สำหรับ ภายในกลุ่มควบคุม พบว่า ทุกองค์ประกอบก่อน การทดลองและหลังการทดลองไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบคะแนนการทำหน้าที่ครอบครัวอย่างประสบความสำเร็จหลาย องค์ประกอบก่อนการทดลองและหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุม

ระยะการ ทดลอง	การทำหน้าที่ครอบครัว	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม		Z	p
		Mean Rank	Sum of Ranks	Mean Rank	Sum of Ranks		
ก่อนการ ทดลอง	ด้านการแก้ปัญหา	14.83	222.50	16.17	242.50	.440	.660
	ด้านการสื่อสาร	16.47	247.00	14.53	218.00	.641	.521
	ด้านบทบาทของครอบครัว	16.13	242.00	14.87	223.00	.493	.622
	ด้านการตอบสนองทางอารมณ์	15.20	228.00	15.80	237.00	.201	.841
	ด้านความผูกพันทางอารมณ์	14.70	220.50	16.30	244.50	.569	.569
	ด้านการควบคุมพฤติกรรม	14.97	224.50	16.03	240.50	.384	.701
	ด้านการทำหน้าที่ทั่วไป	14.90	223.50	16.10	241.50	.388	.698

ตารางที่ 5 (ต่อ)

ระยะการทดลอง	การทำหน้าที่ครอบครัว	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม		Z	p
		Mean Rank	Sum of Ranks	Mean Rank	Sum of Ranks		
หลังการทดลอง	ด้านการแก้ปัญหา	23.00	345.00	8.00	120.00	4.763	.000***
	ด้านการสื่อสาร	23.00	345.00	8.00	120.00	4.751	.000***
	ด้านบทบาทของครอบครัว	23.00	345.00	8.00	120.00	4.818	.000***
	ด้านการตอบสนองทางอารมณ์	23.00	345.00	8.00	120.00	4.724	.000***
	ด้านความผูกพันทางอารมณ์	23.00	345.00	8.00	120.00	4.768	.000***
	ด้านการควบคุมพฤติกรรม	23.00	345.00	8.00	120.00	4.845	.000***
	ด้านการทำหน้าที่ทั่วไป	23.00	345.00	8.00	120.00	4.740	.000***

*** $p < .001$.

จากตารางที่ 5 พบว่า ก่อนการทดลอง คะแนนการทำหน้าที่ครอบครัวรายองค์ประกอบ ระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมทุกองค์ประกอบไม่แตกต่างกัน ส่วนผลการวัดหลังการทดลอง พบว่า กลุ่มทดลองมีคะแนนแบบประเมินการทำหน้าที่ครอบครัวทุกองค์ประกอบ ได้แก่ ด้านการแก้ปัญหา ด้านการสื่อสาร

ด้านบทบาทของครอบครัว ด้านการตอบสนองทางอารมณ์ ด้านความผูกพันทางอารมณ์ ด้านการควบคุมพฤติกรรม และด้านการทำหน้าที่ทั่วไปสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 สำหรับกลุ่มควบคุมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 6 โปรแกรมการทำหน้าที่ครอบครัวอย่างประสบความสำเร็จด้วยการให้คำปรึกษาครอบครัวโดยใช้ศาลเยาวชนและครอบครัวเป็นฐาน จัดกิจกรรมทุกวันพุธ เวลา 10.00-10.45 น. ครั้งละ 45 นาที รวมกิจกรรมทั้งหมดจำนวน 3 ครั้ง

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	ทฤษฎีที่ใช้ในการปรึกษา
1	การสร้างสัมพันธภาพ ชี้แจงวัตถุประสงค์ และข้อตกลง กิจกรรมการพัฒนาบทบาท ของครอบครัวและ การพัฒนาด้าน การแก้ปัญหา	1. เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ให้คำปรึกษากับสมาชิกครอบครัวทุกคน 2. เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ระยะยาวที่ใช้ในการทำกิจกรรมแต่ละครั้งและจำนวนครั้งที่ครอบครัวต้องเข้ามารับคำปรึกษา รวมทั้งวันเวลาและสถานที่ในการเข้ารับคำปรึกษา 3. เพื่อชี้แจงข้อตกลงและบทบาทของสมาชิกแต่ละคน	ทฤษฎีการให้คำปรึกษาครอบครัวเชิงโครงสร้าง (Structural Family Therapy) และทฤษฎีและรูปแบบการให้คำปรึกษาครอบครัวเชิงระบบ (Family Systems Therapy)

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ครั้งที่	เรื่อง	วัตถุประสงค์	ทฤษฎีที่ใช้ในการปรึกษา
		4. เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น 5. เพื่อพัฒนาความรับผิดชอบในการทำหน้าที่ตามบทบาทของสมาชิกภายในครอบครัวทั้งในด้านความเป็นอยู่และจิตใจ 6. เพื่อให้สมาชิกภายในครอบครัวมีความชัดเจนในบทบาทหน้าที่ของตนเอง 7. เพื่อพัฒนาการยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคลให้มีความยืดหยุ่นและยืนหยัดในตัวเองได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ 8. เรียนรู้ขั้นตอนวิธีการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ภายในครอบครัวได้อย่างเหมาะสม	
2	การพัฒนาด้านการสื่อสาร กิจกรรมการพัฒนาด้านการตอบสนองทางอารมณ์ กิจกรรมพัฒนาด้านความผูกพันทางอารมณ์	1. เพื่อให้สมาชิกในครอบครัวเรียนรู้วิธีการสื่อสารภายในครอบครัวได้อย่างเหมาะสม 2. เพื่อสร้างมุมมองและภาพลักษณ์ที่ดีต่อผู้พูดและผู้ฟังของสมาชิกภายในครอบครัว 3. เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิกภายในครอบครัวทุกคน 4. เพื่อเสริมสร้างความรักความผูกพันภายในครอบครัว	ทฤษฎีการให้คำปรึกษาครอบครัวเชิงการสื่อสาร (Communication Family Therapy) และทฤษฎีการให้คำปรึกษาครอบครัวกลุ่มโซลูชัน-โฟกัส (Solution Focus Family Therapy)
3	กิจกรรมการพัฒนาด้านการควบคุมพฤติกรรมและการยุติการให้คำปรึกษา	1. เพื่อพัฒนาพื้นฐานความรู้ ความเข้าใจ และทักษะเบื้องต้นที่จำเป็นต่อการดูแลจัดการพฤติกรรมเด็กที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ต่าง ๆ 2. เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้ปกครองกับเด็ก เยาวชน 3. เพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตที่ดีภายในครอบครัว	ทฤษฎีการให้คำปรึกษาครอบครัวกลุ่มพฤติกรรมนิยมและพฤติกรรมนิยมเน้นการรู้คิด-พฤติกรรม (Behavioral and Cognitive-Behavioral Family Therapy)

จากตารางที่ 6 ทฤษฎีที่ผู้วิจัยเลือกนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ทฤษฎีการให้คำปรึกษาครอบครัว 5 ทฤษฎี คือ ทฤษฎีและรูปแบบการให้คำปรึกษาครอบครัวเชิงโครงสร้าง (Structural Family Therapy) ทฤษฎีและรูปแบบการให้คำปรึกษาครอบครัวเชิงการสื่อสาร (Communication Family Therapy) ทฤษฎีและรูปแบบการให้คำปรึกษาครอบครัวเชิงระบบ (Family Systems Therapy) ทฤษฎีและรูปแบบการให้คำปรึกษาครอบครัวกลุ่มโซลูชั่น-โฟกัส (Solution Focus Family Therapy) ทฤษฎีการให้คำปรึกษาครอบครัวกลุ่มพฤติกรรมนิยมและพฤติกรรมนิยมเน้นการรู้คิด-พฤติกรรม (Behavioral and Cognitive-Behavioral Family Therapy) ซึ่งมีความสอดคล้องกับองค์ประกอบที่ต้องการพัฒนาจึงส่งผลให้กลุ่มทดลองมีคะแนนสูงขึ้น ดังที่ โกลเดนเบอร์ก และโกลเดนเบอร์ก (Goldenberg & Goldenberg, 2004) กล่าวไว้ว่าการให้คำปรึกษาครอบครัวเชิงโครงสร้างมุ่งเน้นที่ปัญหาและการแก้ไขปัญหามากกว่ามุ่งที่ปัญหาและการแก้ไขปัญหเป็นรายบุคคลโดยมีข้อสันนิษฐานที่สำคัญเกี่ยวกับลักษณะอาการของบุคคลว่าจะได้รับความเข้าใจได้ดีที่สุดจากบริบทของรูปแบบต่าง ๆ ในการติดต่อสื่อสารของครอบครัว ซึ่งสอดคล้องกับที่เมอร์เรย์โบเวน (Murray Bowen) ศาสตราจารย์ทางจิตเวชศาสตร์แห่งมหาวิทยาลัยจอร์จทาวน์ นักคิดเจ้าของทฤษฎีเชิงระบบ (กรณีการณ์ราชสุวัจน์, 2551) ได้กล่าวไว้ว่าครอบครัวเป็นหน่วยที่มีความสัมพันธ์กันทางด้านอารมณ์ การเปลี่ยนแปลงส่วนใดส่วนหนึ่งของระบบครอบครัวจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในส่วนอื่น ๆ ด้วยและจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงขึ้นทั้งระบบครอบครัว

การประเมินผลแต่ละกิจกรรมผู้วิจัยประเมินจาก (1) สังเกตการให้ความร่วมมือในการรับคำปรึกษาของสมาชิกภายในครอบครัวแต่ละคน และ (2) ประเมินความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ประโยชน์ที่จะได้รับ ข้อตกลงและบทบาทของสมาชิกในการเข้าร่วมรับคำปรึกษา โดยการตอบคำถามของสมาชิกอย่างถูกต้องชัดเจนและตรงประเด็น

สรุปและอภิปรายผล

ผู้วิจัยสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ได้ตั้งไว้ ดังนี้

1. การพัฒนาโปรแกรมการทำหน้าที่ครอบครัวอย่างประสบความสำเร็จด้วยการให้คำปรึกษาครอบครัวโดยใช้ศาลเยาวชนและครอบครัวเป็นฐาน

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบของการทำหน้าที่ครอบครัวอย่างประสบความสำเร็จประกอบด้วยองค์ประกอบ 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการแก้ปัญหา ด้านการสื่อสาร ด้านบทบาทของครอบครัว ด้านการตอบสนองทางอารมณ์ ด้านความผูกพันทางอารมณ์ ด้านการควบคุมพฤติกรรม และด้านการทำหน้าที่ทั่วไป คะแนนภายในกลุ่มทดลองรายด้านทั้ง 7 ด้าน ภายหลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ สูงกว่าก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 สำหรับภายในกลุ่มควบคุมพบว่าทุกรายด้านขององค์ประกอบก่อนการทดลองและหลังการทดลองไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. เพื่อศึกษาผลของการพัฒนาโปรแกรมการทำหน้าที่ครอบครัวอย่างประสบความสำเร็จด้วยการให้คำปรึกษาครอบครัวโดยใช้ศาลเยาวชนและครอบครัวเป็นฐาน

ผลการวิเคราะห์การพัฒนาโปรแกรมฯ ของกลุ่มทดลองก่อนเข้าร่วมโปรแกรมฯ และ หลังเข้าร่วมโปรแกรมฯ มีคะแนนจากแบบประเมิน การทำหน้าที่ครอบครัวอยู่ในระดับดีพอสมควร ซึ่งทำให้เห็นการเปลี่ยนแปลงของครอบครัว อย่างชัดเจนตามองค์ประกอบการทำหน้าที่ของ ครอบครัวในด้านต่าง ๆ ดังที่ Miller, Epstein, Bishop, and Keitner (1985) ได้อธิบายองค์ประกอบ ของการทำหน้าที่ครอบครัว ดังนี้

2.1 ด้านการแก้ปัญหา (problem solving) หมายถึง ความสามารถของครอบครัวในการ แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม

2.2 ด้านการสื่อสาร (communication) หมายถึง การสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกัน อาจแบ่งเป็นการสื่อสารโดยใช้คำพูด (verbal communication) และการสื่อสารโดยไม่ใช้ คำพูด (nonverbal communication) โดยจะเน้น การสื่อสารแบบแรกเนื่องจากสามารถวัดได้ ชัดเจนกว่า อย่างไรก็ตามการสื่อสารโดยไม่ใช้ คำพูดแม้เนื้อหาจะไม่เด่นชัด แต่ก็มีความสำคัญ โดยจะแสดงออกทางระดับน้ำเสียง สีหน้า แววตา ท่าทาง

2.3 ด้านบทบาทของครอบครัว (role) หมายถึง แบบแผนพฤติกรรมที่สมาชิกประพฤติ ต่อกันซ้ำ ๆ เป็นประจำ บทบาทแบ่งได้ 2 ด้าน คือ บทบาททางด้านวัตถุและบทบาททางด้าน อารมณ์

2.4 ด้านการตอบสนองทางอารมณ์ (affective responsiveness) หมายถึง ความ สามารถที่สมาชิกจะตอบสนองทางอารมณ์ ต่อกันและกันอย่างเหมาะสมทั้งด้านคุณภาพ และปริมาณ อารมณ์ที่เกิดขึ้นในครอบครัวมี หลายแบบ ทั้งอารมณ์เชิงบวก เช่น อารมณ์รัก

และอารมณ์เชิงลบ เช่น กลัว โกรธ เป็นต้น

2.5 ด้านความผูกพันทางอารมณ์ (affective involving) หมายถึง ระดับของความ ผูกพันที่สมาชิกแต่ละคนมีต่อกัน รวมถึงการ แสดงออกซึ่งความสนใจและการเห็นคุณค่า ของกันและกัน ความผูกพันทางอารมณ์มีหลาย ระดับและจะแตกต่างกันไปในวงจรชีวิตแต่ละ ระยะ

2.6 ด้านการควบคุมพฤติกรรม (behavior control) หมายถึง การจัดการ พฤติกรรมของสมาชิกให้อยู่ในขอบเขตที่ เหมาะสม ไม่ทำให้เกิดความเดือดร้อนแก่ตนเอง และผู้อื่น

2.7 ด้านการทำหน้าที่ทั่วไป หมายถึง ผลของการทำหน้าที่ในภาพรวมของครอบครัว หรือพฤติกรรมของสมาชิกในครอบครัวที่สะท้อน ให้เห็นถึงการมีความสุขหรือไม่มีความสุขใน ครอบครัว (อุมาพร ตรังคสมบัติ, 2544)

3. เพื่อเปรียบเทียบการทำหน้าที่ครอบครัว ก่อนการให้คำปรึกษา และภายหลังการให้ คำปรึกษา

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการทำหน้าที่ ครอบครัวก่อนการให้คำปรึกษาครอบครัวด้วย โปรแกรมการทำหน้าที่ครอบครัวอย่างประสบ ความสำเร็จด้วยการให้คำปรึกษาครอบครัว โดยใช้ศาลเยาวชนและครอบครัวเป็นฐาน การ วิเคราะห์ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยนำคะแนนการ ทำหน้าที่ครอบครัวอย่างประสบความสำเร็จ โดยรวมที่ได้จากการวัดก่อนการทดลองและ หลังการทดลองภายในกลุ่มทดลองและภายใน กลุ่มควบคุม มาวิเคราะห์หอนพาราเมตริก (nonparametric) แบบ within group โดยใช้สถิติ ทดสอบ The Wilcoxon Matched Pairs Signed-

Ranks Test ส่วนการทดสอบระหว่างกลุ่มทดลองกับกลุ่มควบคุมผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์นอนพารามेटริก (nonparametric) แบบ between group โดยใช้สถิติทดสอบ The Mann-Whitney U Test พบว่า คะแนนการทำหน้าที่ครอบครัวอย่างประสบความสำเร็จของกลุ่มทดลองก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมฯ และคะแนนหลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ ภายในกลุ่มทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วนคะแนนของกลุ่มควบคุมก่อนและหลังไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้ ยังพบว่า เมื่อพิจารณาระหว่างกลุ่มตัวอย่างคะแนนก่อนและหลังการเข้าร่วมโปรแกรมฯ ของกลุ่มทดลองมีคะแนนการทำหน้าที่ครอบครัวอย่างประสบความสำเร็จโดยรวมเพิ่มขึ้น กลุ่มตัวอย่างมีการเปลี่ยนแปลงการให้คำปรึกษาได้ผลดี กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจในการทำหน้าที่ครอบครัวเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ส่วนกลุ่มควบคุมก่อนและหลังไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภายหลังการดำเนินการวิจัยสิ้นสุดลง ผู้วิจัยดำเนินการจัดกระทำกับกลุ่มควบคุมเพื่อให้ได้รับโปรแกรมการให้คำปรึกษาการทำหน้าที่ครอบครัวอย่างประสบความสำเร็จด้วยการให้คำปรึกษาครอบครัวโดยใช้ศาลเยาวชนและครอบครัวเป็นฐานเพื่อให้กลุ่มควบคุมมีความรู้ความเข้าใจเพื่อให้สามารถทำหน้าที่ครอบครัวอย่างประสบความสำเร็จได้เช่นเดียวกับกลุ่มทดลอง

สำหรับคุณสมบัติของผู้ให้คำปรึกษาครอบครัวนั้น ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ (2475) ได้ระบุคุณสมบัติไว้ดังนี้ (1) มีความรู้พื้นฐานทาง

จิตวิทยา (2) มีความรู้และทักษะในการให้คำปรึกษาเป็นกลุ่มและรายบุคคล (3) ผ่านการอบรมการให้คำปรึกษาเบื้องต้นหรือการบำบัดเบื้องต้น (4) ผ่านการอบรมตามหลักสูตรคลินิกครอบครัวในสถานบำบัดยาเสพติด (5) มีประสบการณ์ในการบำบัดครอบครัวหรือการให้คำปรึกษาครอบครัวอย่างน้อย 1 ปี และ (6) มีบุคลิกภาพที่พึงประสงค์ของการเป็นนักบำบัดครอบครัว เช่น ความเป็นมิตร มีสัมพันธภาพอันอบอุ่นกับผู้รับการบำบัด มีความจริงใจไม่เสแสร้ง เป็นที่น่าไว้วางใจ ยอมรับผู้รับการบำบัดโดยปราศจากเงื่อนไข รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความเข้าใจและเห็นใจผู้อื่น ให้เกียรติและเคารพในคุณค่าของความเป็นมนุษย์ของผู้อื่น มีความสุขุมและมีความมั่นคงทางจิตใจ มีความยืดหยุ่นไม่ตายตัว ใจกว้างเปิดตนเองให้กับประสบการณ์ใหม่ ๆ มีความรับผิดชอบ มุ่งมั่นที่จะให้ความช่วยเหลือและบริการ มีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ มีความมั่นใจในตนเอง สามารถรักษาความลับได้มีจรรยาบรรณในวิชาชีพ นอกจากนี้ ผู้ให้คำปรึกษาครอบครัวโดยใช้ศาลเยาวชนและครอบครัวเป็นฐานควรมีองค์ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายเบื้องต้นที่เกี่ยวข้อง เช่น พระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. 2553 พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. 2550 พระราชบัญญัติสุขภาพจิต พ.ศ. 2551 และกฎหมายครอบครัวเพิ่มเติม ผู้ให้คำปรึกษาที่มีคุณลักษณะดังกล่าวข้างต้นจะส่งผลให้สามารถให้คำปรึกษาแก่ผู้เข้ารับคำปรึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจด้วยการให้คำปรึกษาครอบครัวโดยใช้ศาลเยาวชนและครอบครัวเป็นฐานเพื่อให้ผู้รับ

คำปรึกษาสามารถทำหน้าที่ครอบครัวอย่างประสบความสำเร็จได้

อภิปรายผล จากผลการศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมการทำหน้าที่ครอบครัวอย่างประสบความสำเร็จด้วยการให้คำปรึกษาครอบครัวโดยใช้ศาลเยาวชนและครอบครัวเป็นฐาน ผู้วิจัยได้ค้นพบในเชิงการนำไปใช้และในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. แบบวัดการทำหน้าที่ครอบครัวสามารถนำไปใช้ได้กับครอบครัวทั่วไป เพื่อเป็นเครื่องมือในการวัดการทำหน้าที่ครอบครัว สามารถทำให้ทราบถึงระดับของการทำหน้าที่ครอบครัวของสมาชิกภายในครอบครัวแต่ละคนได้แต่อย่างไรก็ตามก่อนนำแบบวัดการทำหน้าที่ครอบครัวไปใช้ต้องมีการศึกษารายละเอียดและวิธีการให้คะแนนของแบบวัดให้ชัดเจนก่อน

2. การนำโปรแกรมการทำหน้าที่ครอบครัวอย่างประสบความสำเร็จด้วยการให้คำปรึกษาครอบครัวโดยใช้ศาลเยาวชนและครอบครัวเป็นฐานไปใช้ ควรศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับรายละเอียดของแนวคิดสำคัญขั้นตอนและเทคนิคการให้คำปรึกษาในโปรแกรมฯ และผู้ให้คำปรึกษาควรได้รับการฝึกการให้คำปรึกษาครอบครัวและได้รับการฝึกการทำงานในระบบการปฏิบัติงานภายในศาลเยาวชนและครอบครัวมาเป็นอย่างดีแล้ว จึงจะสามารถดำเนินการให้คำปรึกษาตามโปรแกรมการทำหน้าที่ครอบครัวอย่างประสบความสำเร็จด้วยการให้คำปรึกษาครอบครัวโดยใช้ศาลเยาวชนและครอบครัวเป็นฐาน เพื่อพัฒนาเด็ก เยาวชนและครอบครัวในการทำหน้าที่ครอบครัวอย่างประสบความสำเร็จและไม่หวนกลับมากระทำความผิดซ้ำได้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ศาลเยาวชนและครอบครัวกลางควรมีการจัดสรรงบประมาณสนับสนุนบุคลากรในการจัดอบรมเพิ่มความรู้เพื่อพัฒนาทักษะการให้คำปรึกษาแก่บุคลากรในการทำงานด้านการให้คำปรึกษาและรูปแบบการดำเนินงานอย่างเป็นระบบของศาลเยาวชนส่วนภูมิภาคเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติตามนโยบายรูปแบบแนวทางการดำเนินงานที่ตั้งไว้โดยมีแบบแผนตามคู่มือปฏิบัติงานในทิศทางเดียวกัน

2. ศาลเยาวชนและครอบครัวกลางควรมีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อเปิดโอกาสให้บุคลากรมีการพัฒนาตนเองสู่งานประจำเพื่อบรรลุผลสำเร็จในการทำงานต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติงาน

1. ควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับเทคนิควิธีการและรูปแบบการให้คำปรึกษาแบบใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินชีวิตในยุคปัจจุบัน และนำมาประยุกต์ใช้ตามบริบทของพื้นที่ให้บรรลุผลสำเร็จในการทำงาน

2. ควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการดำเนินงานเพื่อเพิ่มพูนองค์ความรู้ให้มีความเข้าใจสามารถแนะนำข้อมูลแก่ผู้มารับบริการตามหลักวิธีการให้คำปรึกษาต่อไปได้

ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบระหว่างการให้คำปรึกษาด้วยโปรแกรมการทำหน้าที่ครอบครัวอย่างประสบความสำเร็จด้วยการให้คำปรึกษาครอบครัวโดยใช้ศาลเยาวชนและครอบครัวเป็นฐานแบบเป็นกลุ่มกับแบบเป็น

รายครอบครัวที่มีต่อการพัฒนาการทำหน้าที่ครอบครัวอย่างประสบความสำเร็จ

2. ควรมีการติดตามผลในระยะยาวทุก ๆ 3 เดือน เพื่อดูความคงทนของโปรแกรมการทำหน้าที่ครอบครัวอย่างประสบความสำเร็จ ด้วยการให้คำปรึกษาครอบครัวโดยใช้ศาลเยาวชนและครอบครัวเป็นฐาน เพื่อพัฒนาการทำหน้าที่ครอบครัวอย่างประสบความสำเร็จภายในครอบครัวของเด็ก เยาวชนและครอบครัวต่อไป

■ บรรณานุกรม

- กรรณิการ์ นลราชสุวัจน์. (2551). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการให้คำปรึกษา (หน่วยที่ 9-15) (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2529). *การแนะแนวและการให้คำปรึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: บัณฑิตการพิมพ์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2525). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (ฉบับพิมพ์ครั้งที่ 5)*. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์.
- อุมาพร ตรังคสมบัติ. (2544). *จิตบำบัดและการให้คำปรึกษาครอบครัว (พิมพ์ครั้งที่ 5)*. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยและพัฒนาครอบครัว.
- Beavers, R., & Hampson, R. B. (2000). The beavers systems model of family functioning. *Journal of Family Therapy*, 22(2), 128-143.
- Bowen, M. (1993). *Family therapy in clinical practice*. Jason Aronson.
- Carlson, J., Sperry, L., & Lewis, J. A. (1997). *Family therapy: Ensuring treatment*

efficacy. Thomson Brooks/Cole Publishing Co.

- Colman, A. M. (2003). Cooperation, psychological game theory, and limitations of rationality in social interaction. *Behavioral and brain sciences*, 26(2), 139-153.
- De Shazer, S., Dolan, Y., Korman, H., & McCollum, E. T. T., & Berg, IK (2007). *More than miracles: The state of the art of solution-focused brief therapy*.
- Goldenberg, I. & Goldenberg, H. (2004). *Family therapy an overview (6th ed.)*. U.S.A.: Brooks & Cole.
- Miller, I. W., Epstein, N. B., Bishop, D. S., & Keitner, G. I. (1985). The McMaster family assessment device: reliability and validity. *Journal of Marital and Family Therapy*, 11(4), 345-356.
- Minuchin, S. (2018). *Families and familytherapy*. Routledge.
- Sadock, B. J. (1998). *Study guide and self-examination review for Kaplan and Sadock's synopsis of psychiatry*. Williams & Wilkins.
- Satir, V., & Baldwin, M. (1988). *Familientherapie in Aktion: die Konzepte von Virginia Satir in Theorie und Praxis (Vol. 37)*. Junfermann Verlag GmbH .
- Skinner, H., Steinhauer, P., & Sitarenios, G. (2000). Family Assessment Measure (FAM) and process model of family functioning. *Journal of Family Therapy*, 22(2), 190-210.

White, M., White, M. K., Wijaya, M., & Epston,
D. (1990). *Narrative means to therapeutic
ends*. WW Norton & Company.

